

GIZONEK ETA MUTILEK
GENERO-BERDINTASUNERAKO
POLITIKETAN ETA EMAKUMEEN
KONTRAKO INDARKERIAREN
AURKAKO POLITIKETAN DUTEN
LEKUARI BURUZKO JARRAIBIDEAK

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

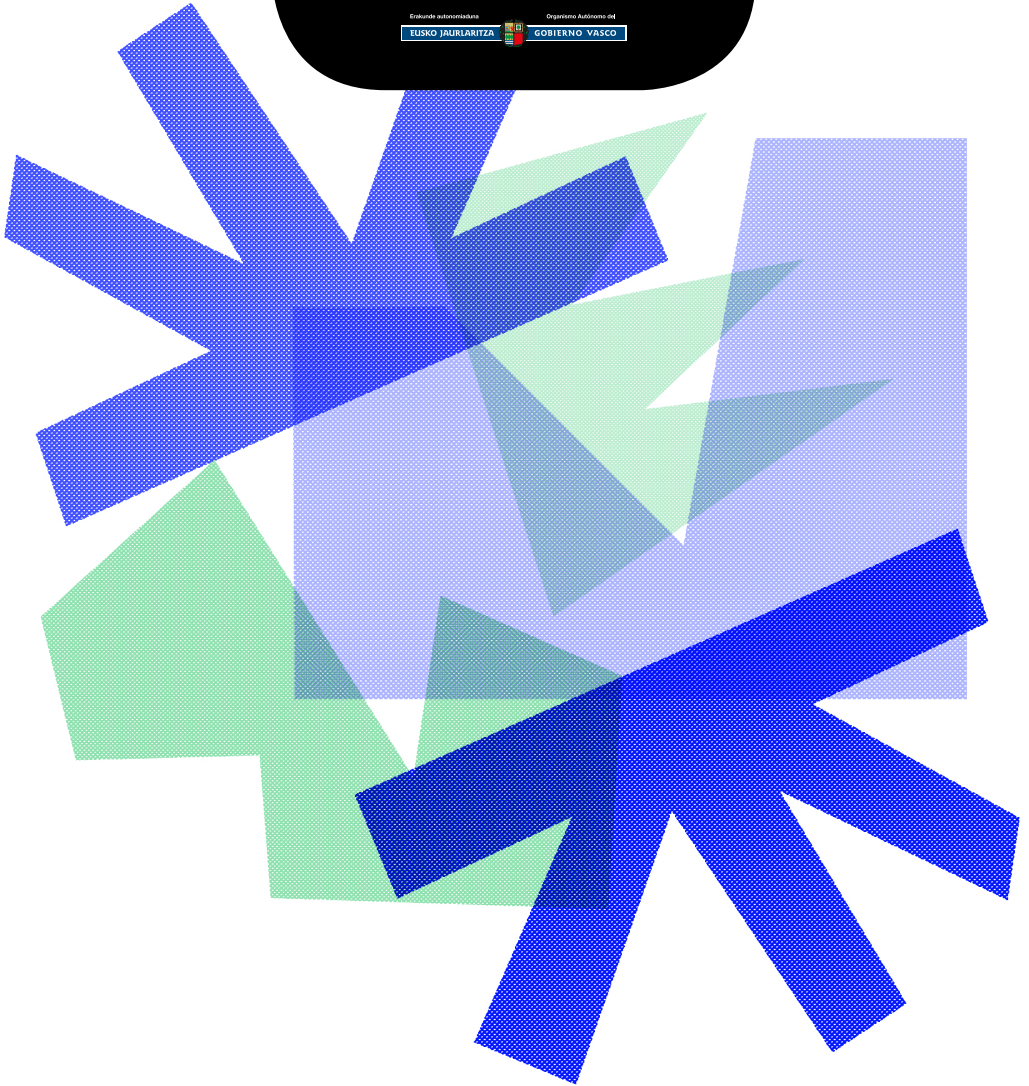
Erakunde autonomotzatuta

Organismo Autónomo mixto

EUSKO JAURRIARITZA

GOBIERNO VASCO

CM(2023)51-add2-final gidalerroak, Europako Kontseiluko Ministroen Batzordeak 2023ko ekainaren 5ean onartua.

Testu ofizialak

Ez da baimenik behar jabari publikokoak diren testu ofizialak erreproduzitzeko eta itzultzeko (hitzarmenak eta itunak, Ministroen Batzordearen ebazpenak eta gomendioak).

Ingelesa eta frantsesa dira Europako Kontseiluaren estatutu-dokumentuen bertsio ofizial bakarrak. Ofiziala ez den hizkuntza baterako itzulpena argitaratzailearen erantzukizunpean egin da.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Izenburua: *Gizonek eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan eta emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako politiketan duten lekuari buruzko jarraibideak*

Edizioa: Emakunde - Emakumearen Euskal Erakundea

Diseinua eta maketazioa: George y Mildred

Data: xxx 2024

Deskribatzaileak: xxxxxxxx

Inprimaketa: xxxxxxxx

Lege-gordailua: XXXXXXXXXX

/ Edukiak

Aurkezpena

CM(2023)51-add2-final gidalerroak

Hitzaurrea

Gizonek eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan eta emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako politiketan duten lekuari buruzko jarraibideak

Helburuak eta oinarrizko printzipioak

Estatu kideentzat proposatutako neurriak

Txostena eta ebaluazioa

/ Aurkezpena

EAEko Emakumeen eta Gizonen berdintasunerako eta Indarkeriarik gabe Bizitzeko Legeak eta Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Estrategiak beren printzipio orokorren artean jasotzen dute gizonak berdintasunaren alde inplikatu behar direla, eta botere publikoei eskatzen diete, zeharka eta ekintza espezifikoek bidez, gizonak berdintasunaren alde eta indarkeria matxistarik gabeko gizarte baten alde kontzientziazteko, bai eta berdintasunik gabeko maskulinitateak zalantzan jartzeko eta desagerrarazteko ere.

1988an sortu zenetik, Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundeak gizonak kontuan hartu ditu sentsibilizazio- eta prestakuntza-planetan, ikerketetan, programetan, jardueretan eta abarretan. Hala ere, 2007an jauzi kualitatibo bat egin zen Gizonduz ekimenaren sorrerarekin. Ekimen hori gizonak emakumeen eta gizonen berdintasunaren alde espezifiki inplikatzen bideratuta dago, eta 2024an Eusko Jaurlaritzaren Berdintasunaren alde gizonekin eta maskulinitateekin lan egiteko zerbitzu gisa eratu zen, Emakundek kudeatuta.

Emakundek beti egin du lan gizonekin nazioarteko jarraibideekin bat eginez, eta, ildo horretan, funtsezkoak dira gaiari heltzeko Europako Kontseiluak 2023an onartutako jarraibideak, genero-berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeriaren aurkako politiketan gizonen eta hurrek duten tokia buruzkoak.

Hain zuzen ere, duen garrantziagatik, Emakundek erabaki du dokumentu hori Erkidegoko hizkuntza ofizialetara itzultzea, sinetsita baitago herrialde honetako politika publikoen garapenean tresna izango dela berdintasunaren alde gizonekin lan egitea sustatzeko eta errazteko, eta, horrela, gai horri buruz gure araudian eta nazioarteko jarraibideetan aurreikusitakoa betetzeko.

Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundeko Zuzendaritza

CM(2023)51-add2-final gidalerroak

Gizonek eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan eta emakumeen kontrako indarkeriaren aurkako politiketan duten lekuari buruz (Europako Kontseiluko Ministroen Batzordeak 2023ko ekainaren 5ean onartua)

/ Hitzaurrea

Ministroen Batzordeak, Europako Kontseiluaren estatutuko 15.b) artikuluan ezarritako moduan (ETS, 1. zk.),

Kontuan harturik Europako Kontseiluaren helburua dela estatu kideen artean batasun handiagoa lortzea, besteak beste, giza eskubideen arloan arau komunak sustatuz eta ekintzak garatuz;

Gogoratu genero-berdintasuna funtsezkoa dela giza eskubideak babesteko, demokraziaren eta gobernu onaren funtzionamendurako, zuzenbide-estatuaren errespetatzeko eta guztiontzako ongizatea sustatzeko; emakumeen eta gizonen, nesken eta mutilen, eskubide-berdintasuna dakarrela, eta ikusgarritasun, ahalduntze, erantzukizun eta parte-hartze bera dakarrela bizitza publiko eta pribatuko esparru guztietan; eta baliabideak emakumeen eta gizonen artean berdintasunez eskuratu eta banatzea dakarrela, Europako Kontseiluaren Genero Berdintasunerako 2018-2023 aldirako Estrategian ezarritakoaren arabera;

Kontuan harturik gizonen zeregin handia dutela genero-desberdintasuna eta emakumeen kontrako indarkeria desagerrarazteko, eta berdintasuneko gizarte bat eraikitzeko duten inplikazioa onuragarria dela epe ertain eta luzera emakume, gizon, neska, mutil eta gizarte osoarentzat;

Kontuan harturik gizonen eta mutilek genero-berdintasuna lortzen eta hari etekina ateratzen nola lagun dezaketen gero eta ikusgarritasun handiagoko gaia bihurtu dela azken urteotan, eta kontuan hartuta esparru politiko bat eskaini behar dela arlo horretako neurrietarako, indarrean dauden arau eta politiketan oinarrituta;

Gogoratu oraindik ere badirela egiturazko oztopo batzuk, genero-berdintasuna eta emakumeen eskubideak gizartean erabat gauzatzea eragozten dutenak; emakumeen eta nesken kontrako indarkeriak emakumeen giza eskubideen urraketa hedatuena izaten jarraitzen duela; jarduera politikoak eta erabaki publikoak oraindik ere gizonak nagusi diren eremuak direla, eta emakumeek ordaindu gabeko zaintza-lanen zati neurrigabea eramaten jarraitzen dutela, eta horrek eragina duela lan-merkatuan, kalitatezko enpleguan, erabakietan eta beste aukera batzuetan;

Kontuan harturik estatuek Europako Kontseiluaren hitzarmenen arabera hartutako betebeharrak eta konpromisoak, hala nola:

- › Giza Eskubideak eta Oinarrizko Askatasunak Babesteko Hitzarmena (ETS, 5. zk., 1950);
- › Europako Gutun Soziala (ETS, 35. zk., 1961, 1996an berrikusia; ETS, 163. zk.);
- › Gizakien Salerosketaren Kontrako Ekintzari buruzko Hitzarmena (CETS, 197. zk., 2005);
- › Haurrak Sexu Esplotazioaren eta Sexu Abusuen Aurka Babesteko Hitzarmena (CETS, 201. zk., "Lanzaroteko Hitzarmena", 2007);
- › Emakumeen Kontrako Indarkeriari eta Etxeko Indarkeriari Aurrea Hartzeko eta Aurre Egiteko Hitzarmena (CETS, 210. zk., «Istanbulgo Hitzarmena», 2011);

Gogoratu Ministroen Batzordeak Europako Kontseiluko estatu kideei emandako gomendio hauek:

- › R (90) 4 zk.ko Gomendia, sexismoa hizkuntzatik kentzeari buruzkoa;
- › R (96) 5 zk.ko Gomendia, lana eta familia uztartzeari buruzkoa;
- › Rec (2002)5 Gomendia, emakumeak indarkeriaren aurka babesteari buruzkoa;
- › Rec (2003)3 Gomendia, erabaki politiko eta publikoetan emakumeen eta gizonen parte-hartze orekatuari buruzkoa;
- › Rec (2006)19 Gomendia, gurasotasun positiboari laguntzeko politikari buruzkoa;
- › CM/Rec (2007)13 Gomendia, hezkuntzan genero-ikuspegia txertatzeari buruzkoa;
- › M/Rec (2007)17 Gomendia, genero-berdintasunerako arau eta mekanismoei buruzkoa;
- › CM/Rec (2010)10 Gomendia, emakumeek eta gizonak gatazken prebentzioan, konponbidean eta bakearen eraikuntzan duten zereginari buruzkoa;
- › CM/Rec (2013)1 Gomendia, genero-berdintasunari eta komunikabideei buruzkoa;
- › CM/Rec (2015)2 Gomendia, kirolean genero-ikuspegia sartzeari buruzkoa;
- › CM/Rec (2019)1 Gomendia, sexismoa prebenitu eta borrokatzeari buruzkoa;

Kontuan harturik Europako Kontseiluaren Genero Berdintasunerako 2018-2023 aldirako Estrategia; Gogoratu:

- › Emakumeen Kontrako Diskriminazio Forma Guztiak Ezabatzeari buruzko
- › Nazio Batuen Hitzarmena (1979) eta haren hautazko protokoloa (1999);

- › Haurren Eskubideei buruzko Nazio Batuen Hitzarmena (1989);
- › Beijingo Adierazpena eta Ekintzarako Plataforma, Emakumeei buruzko IV. Mundu Konferentzian onartuak (1995);
- › Nazio Batuen Segurtasun Kontseiluaren 1325 Ebazpena, emakumeei eta bake eta segurtasunari buruzkoa (2000), eta Nazio Batuen Segurtasun Kontseiluaren ondorengo ebazpenak, gai horri buruzkoak;
- › Garapen Jasangarrirako Nazio Batuen 2030erako Agenda;
- › Nazio Batuen Giza Eskubideen Kontseiluak (2018) onartutako txostena, “Emakumeen aurkako indarkeria desagerrarazteko testuinguruan, gizonak eta mutilak genero-berdintasuna sustatzen eta lortzen inplikatzeko jardunbide eta irakaspen itxaropentsuak, dauden estrategiak eta Nazio Batuek eta beste ekimen batzuk berrikustea”;

Azpimarratuz patriarkatua, emakumeen eta gizonen arteko egiturazko desberdintasunak sortu eta indartzen dituen sistema den aldetik, oraindik ere nagusi dela Europan eta kontinenteetan, eta emakumeen eta nesken aukerak eta ongizatea zorrotz mugatzen jarraitzen duela, baita gizonenak eta mutilenak ere, eta horrek eragin negatiboa duela gizarteetan, politikagintzan eta nazioarteko harremanetan, baita bakea, gizarte-justizia, klima-aldaketa eta bestelako gaiak jorrazteko moduari dagokionez ere;

Ikusirik COVID-19aren pandemiak egun dauden genero-desberdintasunak indartu dituela eta, aldi berean, desabantaila- eta bazterkeria-modu berriak sortu dituela;

Azpimarratuz gizonen eta emakumeen aniztasuna —arraz, kolorea, hizkuntza, erlijioa, iritzi politikoa edo beste era batekoa, jatorri nazionala edo soziala, gutxiengo nazional batekiko lotura, ondarea, jaiotza, sexu-orientazioa, genero-identitatea, adina, osasun-egoera, desgaitasuna, egoera zibila, migratzaile- edo errefuxiatu-egoera, edo beste egoera bat— kontuan hartu behar dela gizonak eta mutilek genero-berdintasuna sustatzeko eta emakumeen eta nesken aurkako indarkeriari aurre egiteko politiketan eta neurrietan duten lekua eta ekarpena definituz eta politika eta neurri horiek ezartzean;

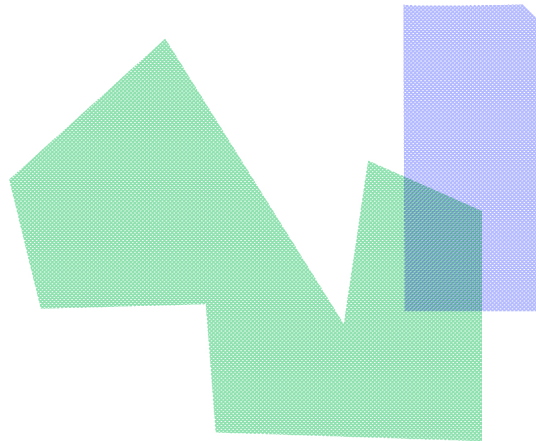
Aitortuz gizon eta mutilen jokabide indibidual eta kolektiboa funtsezkoa dela genero-berdintasuna eta emakumeen eta nesken eskubideak erabat lortzeko, haien ekintzek edo ekintzarik ezak berdintasunaren aldeko aurrerapenak azkartu, mantsotu edo alderantzikatu ditzaketela, eta gizonak eta mutilak gero eta gehiago aldatzeko eragin eragile bihurtzeko, eta gizonak, botere-postuetan, erantzukizun berezia dutela alde horretatik;

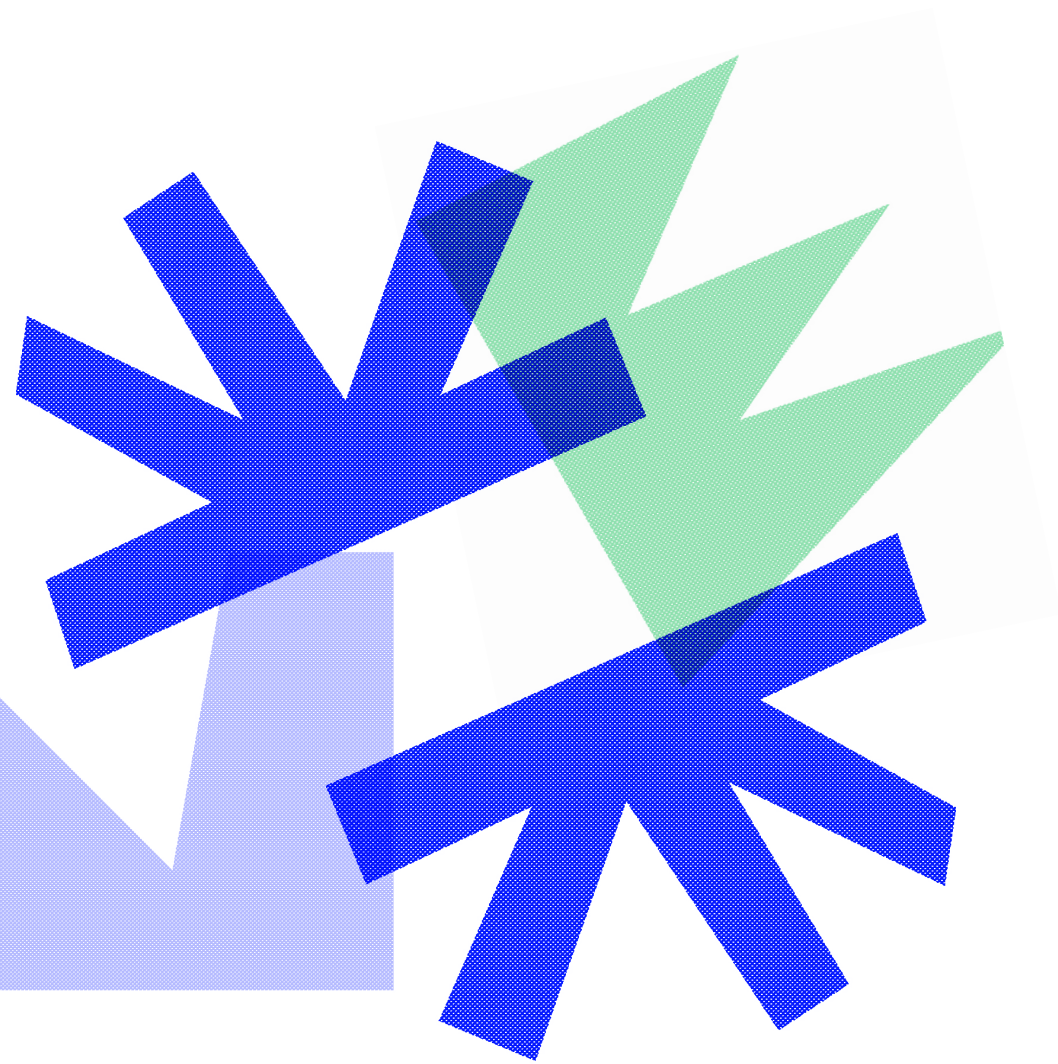
Kontuan hartuta gizonak eta mutilek bizitza publikoan eta pribatuan dituzten aukerak mugatu ditzaketen genero-desberdintasunak, arauak eta estereotipoak jasan ditzaketela; maskulinitate-kode jakin batzuek gizonen eta mutilen bizitzetan ere eragin negatiboa izan

dezaketela, batez ere indarkeriaren biktima eta/edo egile gisa, edo beraientzat eta/edo emakumeentzat eta neskeentzat kaltegarriak izan daitezkeen portaerak hartzean; eta, beraz, gizonak eta mutilak genero-berdintasunaren onuradun direla berezko eskubidez;

Baieztatuz, gizonak eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan duten lekuari buruzko estrategien eta programen azken helburua dela gizartean genero-berdintasuna lortzea eta emakumeen eta nesken aurkako diskriminazio-, sexismo- eta indarkeria-mota guztiak ezabatzea, baita genero-arau eta -estereotipo diskriminatzaileak eraldatuz eta indarkeriarik gabeko, errespetuzko eta berdintasunezko genero-harremanak sustatuz ere,

1. Jarraibide hauek onartzen ditu estatu kideentzat esparru praktikoa gisa balio dezaten, gizonak eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurkako politiketan duten lekuari buruzko estrategiak eta neurriak sendotzen laguntzeko;
2. Estatu kideak hauek egitera gonbidatzen ditu:
 - › jarraibide horiek beren hizkuntza ofizialetara itzultzen direla eta zabaltzen direla bermatzea, agintari egoki guztiek ezar ditzaten bultzatzeko;
 - › haiek ezartzen izandako aurrerapenak ebaluatzea eta Europako Kontseiluko zuzendaritza-batzorde eskudunei arlo horretan hartutako neurrien eta lortutako aurrerapenen berri ematea.

**Gizonek eta
mutilek genero-
berdintasunerako
politiketan eta
emakumeen kontrako
indarkeriaren aurkako
politiketan duten lekuari
buruzko jarraibideak**

/ Helburuak eta oinarrizko printzipioak

Helburuak

1. Gidalerro hauen helburua da estatu kideek kontuan hartu beharreko oinarrizko printzipioak ezartzea gizonen eta mutilek genero-berdintasunerako politikan duten lekuari buruzko estrategiak, legeria eta bestelako neurriak prestatzean, zaintza-politikak eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurkako politikan duten lekua barne, eta estatu kideei horri buruzko estrategiak eta neurri praktikoak proposatzea.
2. Gidalerroak Europako eta nazioarteko hitzarmenetan, arauetan eta genero-berdintasunari eta emakumeen eskubideei buruzko politikan jasotako eskubideak eta printzipioak aplikatzeko prozesuaren parte dira, arlo horretan etengabeko atzerapausoen testuinguruan. Bereziki, genero-berdintasunaren arloan indarrean dauden arauak eta politikak urratzen edo zalantzan jartzen dituzten mugimendu antifeministek emakume eta gizon guztien oinarrizko eskubideak gauzatzeko mehatxua egiten dute.

Oinarrizko printzipioak

3. “Genero-berdintasunak eskubide berdinak dakarzkie emakumeei eta gizonen, neskei eta mutilei, baita ikusgarritasun, ahalduntze, erantzukizun eta partaidetza bera ere, bizitza publikoaren eta pribatuaren esparru guztietan. Era berean, emakumeen eta gizonen artean baliabideak eskuratzeko eta banatzeko berdintasuna dakar” (Europako Kontseiluaren Genero Berdintasunerako 2018-2023 aldirako Estrategia). Genero-berdintasunerako politiken helburua da genero-berdintasun substantibo sustatzea, baita emakumeak ahalduntzea ere, eta emakumeen eta nesken aurkako diskriminazio- eta indarkeria-mota guztiak ezabatzea.
4. Gizonen eta mutilek genero-berdintasunean duten lekuari buruzko politikek nazioarteko arauak, irizpideak eta Europako Kontseiluaren tresna egokiak bete behar dituzte, eta ikuspegi bikoitza izan behar dute:

- › neurri espezifikoak, egoki denean ekintza positiboa barne, genero-berdintasuna lortzeko funtsezkoak diren arloetan; eta
 - › politika eta neurri guztietan genero-ikuspegia txertatzea.
5. Gizonek eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan parte hartzeko neurriak genero-berdintasunerako arau eta esparru politiko integraletan txertatu behar dira, eta egiturazko desberdintasunei aurre egitea izan behar dute helburu.
 6. Gizonei eta mutilei buruzko neurriek ikuspegi intersektional bat izan behar dute, hau da, sexua eta generoa ez diren beste alderdi batzuei lotutako bazterketa-sistemen eta desabantailen ondorioak konbinatzen dituen, hala nola arraza, kolorea, hizkuntza, erlijioa, iritzi politikoa edo beste edozein iritzi, jatorri nazionala edo soziala, gutxiengo nazional batekiko lotura, jabetza, jaiotza, sexu-orientazioa, genero-identitatea, adina, osasun-egoera, desgaitasuna, egoera zibila, migratzaile- edo errefuxiatu-egoera edo beste edozein egoera.
 7. Gizonak eta mutilak inplikaturako dituzten neurriek balio behar dute genero-berdintasunerako politikak indartzeko eta ez ordezkatzeko, batez ere emakumeei eta neskei zuzendutakoak, edo emakumeentzat bakarrik diren espazio eta programak aurreikusten dituzten mugimendu feministen berariazko ikuspegiak indartzeko. Emakumeek eta neskek genero-berdintasunean aurrera egiteko eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurka borrokatzeko duten protagonismoa aitortu behar dute neurriek.
 8. Gizonek eta mutilek parte hartzen duten neurriek ez dute eragin negatiborik izan behar emakumeen gobernuz kanpoko erakundeen (GKE) ikusgarritasunean, eta ez dituzte arriskuan jarri behar emakumeen eta nesken eskubideak sustatzera eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurka borrokatzerako bideratutako aukerak eta baliabideak.
 9. 9. Emakumeen eta nesken eskubideak, ahalduntzea eta lidergoa sustatzera eta, bereziki emakumeentzat soilik diren etxeko indarkeriaren aurkako babeslekuetan, emakumeen aurkako indarkeria prebenitzera eta borrokatzerako bideratutako baliabideak desbideratu gabe, estatu kideek finantzaketa gehigarria eman beharko liekete gizonekin eta mutilekin zerikusia duten eta genero-berdintasuna lortzera eta emakumeen eta nesken eskubideak indartzera bideratuta dauden neurriek. Horrez gain, bermatu beharko lukete gai honetan hartutako neurriak aldi-aldi ebaluatzen direla.
 10. Gizonak eta mutilak inplikaturako dituzten neurriak diseinatu behar dira, genero-desberdintasunen eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurka aktiboki diharduten gizonekin eta mutilekin lan egiten duten erakunde garrantzitsuekin batera, bai eta emakumeen GKE garrantzitsuekin ere.

11. Ordaindu gabeko zaintzari eta etxeko erantzukizunei buruzko genero-arauak, estereotipoak eta sexismoak jorratu behar dira, emakumeek neurritz kanpoko parte-hartzea baitute, emakumeen eta gizonen artean erantzukizun horiek berdintasunez banatzeko.
12. Gizonei eta mutilei buruzko neurriek honako hau jorratu beharko lukete: emakumeen eta nesken aurkako indarkeria batez ere gizonek eta mutilek gauzatzen dutela, eta, beraz, funtzio berezia dutela indarkeria horren prebentzioan. Nahiz eta emakume eta neskei neurritz kanpo eragiten dien etxeko indarkeriak, gizonak eta mutilak ere biktima izan daitezke. Arreta berezia jarri behar zaie Istanbulgo Hitzarmeneko xedapenei, hain zuzen ere, gizonen eta mutilen papera jorratzen dutenei, batez ere prebentzioaren arloan, eta, besteak beste, erantzule, eginkizun-eredu, aldaketa-eragile eta genero-berdintasunaren defendatzaile gisa.
13. Legeriak, politikek eta estatu kideek hartutako gainerako neurriek ebidentzian oinarrituta egon behar dute, eta gaur egungo datu eta ikerketa zientifiko garrantzitsu eta zehatzak islatu behar dituzte genero-berdintasunaren, emakumeen eta nesken eskubideen eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurkako borrokaren arloan.

/ Estatu kideentzat proposatutako neurriak

- 14.** Estatu kideek neurri-mota hauek diseinatu ahal izango dituzte, lortu nahi den helburuaren arabera:
- ▶ gizonengan eta mutilengan arreta jartzen duten neurriak, aldaketaren eragile gisa eta genero-berdintasunaren aurkako erresistentziak indargabetzeko;
 - ▶ sexismoak, gizarte-arauek eta genero-estereotipoek gizonengan eta mutilengan duten eragin negatiboa murrizteko neurriak;
 - ▶ zaintzan genero-berdintasuna sustatzeko gizonengan eta mutilengan arreta jartzen duten neurriak;
 - ▶ gizonen eta mutilen papera indartzeko neurriak emakumeen aurkako indarkeria prebenitzeko eta borrokatzeko ekintzetan; eta genero-berdintasunari eta emakumeen eskubideei buruzko ikerketa zientifikoek eta datuen garapena eta zabalkundea sustatzeko neurriak.
- 15.** Jarraian proposatzen diren neurriez gain, estatu kideek bermatu behar dute, halaber, Ministroen Batzardeak estatu kideei ematen dizkien hainbat gomendiotako xedapen egokiak osorik aplikatuko direla, besteak beste, R (90) 4 zk.ko Gomendia, sexismoa hizkuntzatik kentzeari buruzkoa; R (96) 5 zk.ko Gomendia, lana eta familia uztartzeari buruzkoa; Rec(2002)5 Gomendia, emakumeak indarkeriaren aurka babesteari buruzkoa; Rec(2003)3 Gomendia, erabaki politiko eta publikoetan emakumeen eta gizonen parte-hartze orekatuari buruzkoa; Rec(2006)19 Gomendia, gurasotasun positiboari laguntzeko politikari buruzkoa; CM/ Rec(2007)13 Gomendia, hezkuntzan genero-ikuspegia txertatzeari buruzkoa; CM/ Rec(2007)17 Gomendia, genero-berdintasunerako arau eta mekanismoei buruzkoa; CM/Rec(2010)10 Gomendia, emakumeek eta gizonek gatazken prebentzioan, konponbidean eta bakearen eraikuntzan duten zereginari buruzkoa; CM/ Rec(2013)1 Gomendia, genero-berdintasunari eta komunikabideei buruzkoa; CM/Rec(2015)2 Gomendia, kirolean genero-ikuspegia sartzeari buruzkoa; eta CM/Rec(2019)1 Gomendia, sexismoa prebenitu eta borrokatzeari buruzkoa.

Gizonengan eta mutilengan arreta jartzen duten neurriak, aldaketaren eragile gisa eta genero-berdintasunaren aurkako erresistentziak indargabetzeko

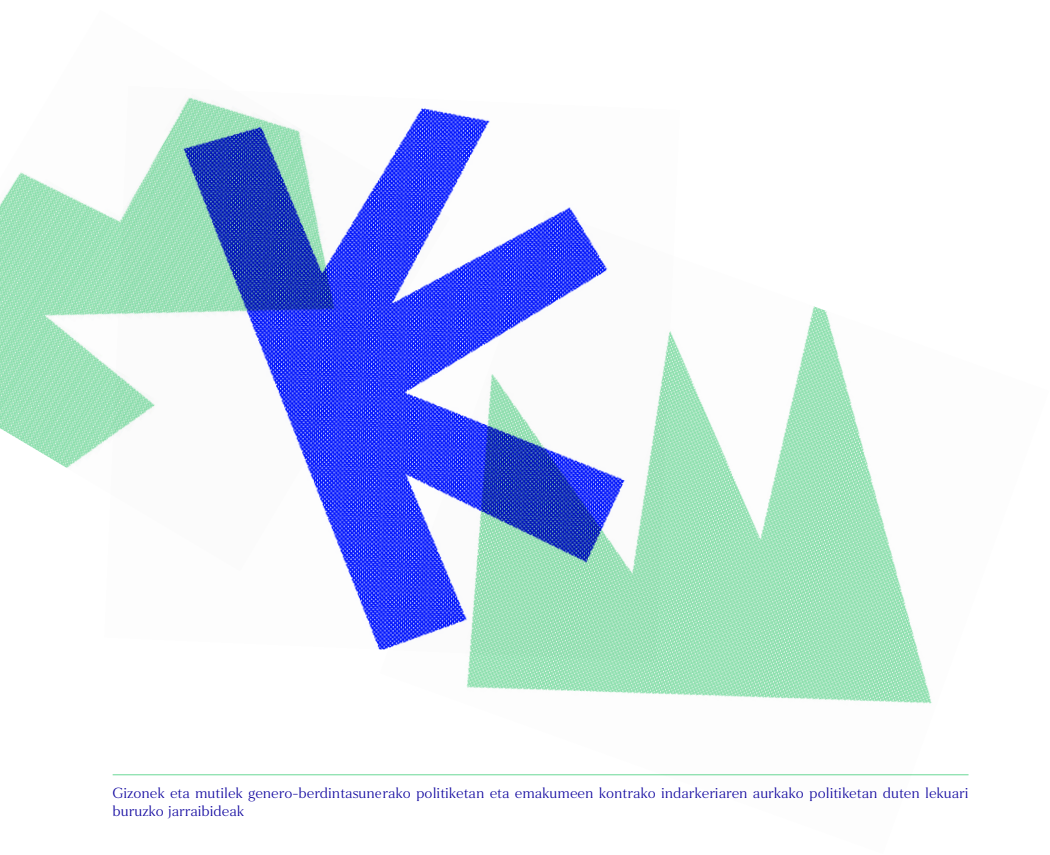
- 16.** Europako Kontseiluaren Genero Berdintasunerako 2018-2023 aldirako Estrategian adierazten den bezala: “Jarduera politikoei eta erabaki publikoei gizonak nagusi diren eremuak izaten jarraitzen dute. Gizonek lehentasun politikoak ezartzen dituzte, eta kultura politikoa jokabide maskulinoen eta bizi-esperientziaren inguruan egituratzen da oraindik.” Horregatik, garrantzitsua da lider politikoek erantzukizuna hobetzea, genero-berdintasunaren eta emakumeen eskubideen arloan maila guztietan hartutako konpromisoen aurrean. Beste esparru batzuetan boterean dauden gizonek ere, enpresetan eta komunikabideetan esaterako, zeregin garrantzitsua izan dezakete genero-berdintasuna eta emakumeen eskubideak sustatzeko orduan, erabakiak hartzeko duten ahalmenaren, baliabideen eta eraginaren bidez.
- 17.** Patriarkatua izan ohi da genero-arau eta -jokabide kaltegarrien sorburua. Patriarkatuak politikaren formulazioan eta erabakiak hartzean ere eragin negatiboa du. Hori kontuan hartu behar da gizonek eta mutilek genero-berdintasuna lortzeko eginkizun eraldatzailea izan dezaten.
- 18.** Genero-berdintasunaren eta emakumeen eskubideen arloko estandarrei eta printzipioei aurka egiten dieten edo horiek zalantzan jartzen dituzten online eta offline espazio misoginoak gero eta kezka handiagoa dira genero-berdintasuna eta emakumeen eskubideak babesten dituzten interes-taldeentzat eta erakundeentzat. Neurri egokiak behar dira erresistentzia horri aurre egiteko eta haren eragina mugatzeko. Horretarako, erresistentzia- eta oposizio-moduak hobeto ezagutu behar dira, baita inplikaturako eragileak ere, politiko eta erlijioso jakin batzuk barne, nola finantzatzen diren eta demokraziarentzat eta giza eskubideentzat mehatxu potentziala diren. Are garrantzitsuagoa da hori indar ezberdinek generoari lotutako beste eremu batzuetako eskubideak zalantzan jartzen dituztenean, hala nola sexu- eta ugalketa-osasuna eta -eskubideak, sexualitatearen hezkuntza eta lesbianen, gayen, bisexualen, transexualen eta intersexualen eskubideak (LGBTI+). Aukerak bilatu behar dira aldaketa positiboko eragileekin harremanetan jartzeko, mugimendu politiko eta erlijiosoetakoak barne, genero-berdintasuna eta lotutako lehentasunak areagotu nahi dituztenak.
- 19.** Estatu kideetako gobernuak aztertu egin behar dute zer neurri hartu:
 - a.** maila goreneko konpromiso segurua, sektore publikoan eta pribatuan genero-bereizkeria eta emakumeen aurkako indarkeria, sexismoa, genero-estereotipoak eta genero-boterearen dinamika arbuizatzen dituen kultura instituzionala aktiboki sustatzeko. Neurri horien artean hauek egon daitezke:

- › genero-parekotasuneko neurriak hartzea eta aplikatzea, bai eta erabakiak hartzeko kargu politiko, publiko eta pribatuentzako kuotak ere;
 - › zuzentzeko mekanismoak eta zehapenak barne hartzen dituzten jokabide-kodeak onartu eta aplikatzea, funtzionario publikoei eta langileei hainbat esparrutan orientazioa emateko;
 - › liderrek erabakiak hartzean genero-oreka sustatzearekin, genero-bereizkeriaren aurka borrokatzearekin eta genero-berdintasuna sustatzeko eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurka borrokatzeko neurri eta programetarako finantzaketa egokia eskaintzearekin lotutako konpromiso edo helburu zehatzak hartzea;
 - › emakumeen eta gizonen parte-hartze orekatua ez duten ekitaldien plangintzan edo panel publikoetan edo erabaki-organoetan parte ez hartzeko konpromiso publikoak;
- b.** zaintza-mekanismo demokratiko eta gardenak garatzea, maila guztietan erabakiak hartzen parte hartzen duten emakumeak eta gizonak, gobernuburuak eta alderdi politikoetako buruak barne, genero-berdintasunari eta emakumeen eta nesken eskubideei buruzko arau eta konpromiso nazionalak, europarrak eta nazioartekoak aplikatzeko hartutako neurrien berri emateko; erabakiak hartzeko orduan, gizonen ahotsak identifikatu, bultzatu eta mobilizatzea, baita politikariak, diplomazialariak, funtzionarioak eta indar armatuetako kideak ere, genero-berdintasunaren alde, emakumeek nazioarteko harremanetan duten konpromisoaren alde eta emakumeen, bakearen eta segurtasunaren arloan indarrean dauden nazioarteko konpromisoak erabat betetzearen alde;
 - c.** neurri zehatzak hartzea, esparru publikoan eta maila guztietan estilo misoginoak, menderatzaileak edo lidergo bortitzekoak desafiatzeko eta gutxiesteko, sensibilizazioaren, ikerketaren, prestakuntzaren eta jokabide-kodeen bidez;
 - d.** giza eskubideei eta genero-berdintasunari buruzko goi-mailako erantzule politikoentzako prestakuntza-saio selektiboak garatzea eta babestea, joera inkontzienteei aurre egiteko eta indarrean dauden estandarrei eta geratzen diren eronkei buruz sensibilizatzeke;
 - e.** barne-politikak eta ekintzak bultzatzea, bai eta genero-arau eta -estereotipoei, genero-berdintasunari, antidiskriminazioari, sexismoari, sexu-jazarpenari eta laneko indarkeriari buruzko nahitaezko prestakuntza ere, enpresa eta zerbitzu pribatu eta publikoetan erabakiak hartzen dituztenei zuzenduta;
 - f.** goinuaren ekimenen esparruan, adierazpen eta informazio publiko argiak ematea, gizonen eta mutilek genero-berdintasunerako politikan modu esanguratsuan parte hartzeko eta politika horien alde egiteko arrazoiari buruz;

- g.** kontsulta-prozesu eta lankidetzeta jasangarriak eta gardenak sustatzea emakumeen GKE garrantzitsuekin eta gizonekin eta mutilekin lan egiten duten eta genero-berdintasuna sustatzen diharduten erakundeekin, genero-berdintasuna lortzeko ahaleginetan gizonak eta mutilak inplikatzen politikak eta ekimenak aplikatzean partaidetza esanguratsua izan dezaten —baita erantzukizuna eta gardentasuna ere—;
- h.** emakumeen GKEei eta gizonekin eta mutilekin lan egiten duten erakundeei hurbiletik kontsulta eginez, gizonak eta mutilek genero-berdintasunaren sustapenean duten rolaekin lotutako estrategiak eta jarduerak diseinatzeko eta finantzatzeko irizpideak garatzen dira, besteak beste:

 - › helburu jakin bat, genero-berdintasuna sustatzeko eta genero-berdintasuna sustatzeari eta emakumeen eta nesken aurkako indarkeriaren aurkako borrokari buruz ezarritako nazioarteko politikari eta estandarrei erabat atxikitzeko;
 - › babesak, bermatzeko gizon eta mutilek parte hartzeko politikari eta jarduerak ez dutela eragin negatiborik emakumeen eta nesken eskubideak, ahalduntzea eta lidergoa sustatzen dituzten programa eta erakundeen finantzaketan, legimititatean eta ikusgaitasunean;
 - › jarduerak ebidentzian oinarritzen direla bermatzeko babesak, eta genero-berdintasunaren eta emakumeen eta nesken kontrako indarkeriaren aurkako borrokaren arloetan gaur egungo datu eta ikerketa zientifiko garrantzitsu eta zehatzak islatzen dituztela;
- i.** aurreko irizpideak betetzen dituzten erakundeei, proiektuei eta programei laguntzea, gizonak eta mutilek genero-berdintasuna lortzen laguntzeko prestakuntza-ekintzak barne;
- j.** irakasleen eta genero-berdintasunerako programak —batez ere hurrekin eta gazteekin— diseinatu eta aplikatzen dituzten gainerako profesionalen segurtasuna eta babesa bermatzeko neurriak hartzea, talde antijuridikoan erasoan jomuga izan daitezkeenak;
- k.** neurriak hartzea identifikatzeko eta ulertzeko zer estrategia erabiltzen dituzten mugimendu atzerakoiek (mugimendu antifeministak eta online espazio misoginoak barne) genero-berdintasunaren aurka egiteko, eta prebentziozko esku-hartzeak aplikatzea aukera txikiagoa izan dezaten kontratatzeko, finantzaketa lortzeko, kalteak eragiteko eta eragin negatiboa izateko demokrazian, diskurtso politiko eta publikoan eta genero-berdintasunerako politiketan;

- l.** hitzaldi publikoak, mintegiak, biltzarrak eta sentsibilizazio-kanpainak antola daitezzen sustatzea, diskurtso misoginoa eta sexista deseraiki eta desafiatzeko, bai eta genero-berdintasunerako politikiei eta mugimendu feministei buruzko mitoak eta okerreko kontzeptuak ere;
- m.** nazio-mailan lan egiten duten erakunde garrantzitsuei dei egitea, terrorismoaren aurkako jarrera jendetsua har dezaten eta estremismo bortitza eragotz dezaten, besteak beste, mugimendu antifeminista bortitzen eta terrorismoaren arteko loturetan zentratuz.

Sexismoak, gizarte-arauek eta genero-estereotipoek gizonengan eta mutilengan duten eragin negatiboa murrizteko neurriak

- 20.** 2021ean, adibidez, Europar Batasuneko herrialdeetan, hezkuntza- eta prestakuntza-jarduera goiztiarren proportzioa zertxobait handiagoa zen gizon gazteen artean emakume gazteen artean baino (kontuan hartutakoak 18-24 urteko gizabanakoak ziren, gehienez ere bigarren hezkuntza baxuagoa egin zutenak eta inkesta egin zenean ez zeudenak etengabeko prestakuntzan). Eskola goiztiarreko pertsonak langabezia, gizarte-bazterketa eta pobrezia jasateko arrisku handiagoa dute. Eskola-uzte goiztiarrean eragina duten faktoreen artean, hauek aipa daitezke: migrazio-aurrekariak eta gazte-talde batzuek ikasketak uzteko joera handiagoa dute ordaindutako enplegua bilatzeko. Beraz, genero-ikuspegia eta ikuspegi intersektionala txertatu behar dira gai horri heltzeko.
- 21.** Gizarte-arauek eta -estereotipoek ere eragin desberdina dute emakumeen eta gizonen osasun-egoeran. Gizonak arrisku handiko jokabideak izateko joera handiagoa dute, gizonen eta maskulinitatearen irudi estereotipatuengatik, eta horrek kale-indarkeria, alkoholaren abusua eta suizidio-tasak areagotzen ditu. Era berean, gizonen osasun sexualaren eta ugalketa-osasunaren premia desberdinak dituzte, besteak beste, giza immunoeskasiaren birusaren (GIB) eta sexu-transmisioko beste gaixotasun batzuen antisorgailuei, prebentzioari eta tratamenduari dagokienez, bai eta gizonen eragiten dieten minbiziei dagokienez ere. Hala ere, askotan behar horiek ez dira betetzen faktore-konbinazio baten ondorioz, besteak beste, gizonen artean osasuna bilatzen duten portaera txarren ondorioz.
- 22.** Sexualitatearen hezkuntza integralak ondorio positiboak ditu mutilengan zein nesengan, eta lagundu dezake genero-berdintasunaren aldeko mezu sendoak helarazten, patrio patriarkalak ezabatzen, genero-rol ez-estereotipatuak sustatzen eta errespetuzko gizarte- eta sexu-harremanak garatzen, baita sexu-onespenari dagokionez ere. Era berean, arrisku handiko sexu-portaerak murriztu ditzake, bereziki gazteen artean; antisorgailuen erabilera sustatu, horien erabileraren gaineko erantzukizuna berdintasunez banatzea barne; eta GIBaren eta beste STD batzuen arriskua prebenitzen lagundu.
- 23.** Gizartearen itxaropenak eta maskulinitatearen inguruko genero-arauek lotuta daude gizonen indarkeria erabiltzeko eta muturreko taldeetan parte hartzeko duten probabilitate handiagoarekin. Era berean, gizonen eta mutilek beste gizon batzuen indarkeria eta abusuak jasan ditzakete, baita gerrarekin lotutako indarkerian eta arraza- eta etnia-bereizkeriarekin lotutako hilketa eta indarkeriaren biktima gisa ere.

- 24.** Genero-berdintasunerako politketan, gizonei eta mutilei buruzko estrategiek eta programek ikuspegi bat eman behar dute indarkeriarik gabeko maskulinitateak edo maskulinitate positiboak sustatzearen onurei buruz, bai eta horiek gizonak eta mutilek gizartean duten zeregina eta tokia nola indartu dezaketen ere.
- 25.** Estatu kideetako gobernuek honako neurri hauek hartzea aztertu behar dute:
- a.** ebidentzian oinarritutako politikak eta eskola-uztearen eta eskola-uzte goiztiarren aurka borrokatzeko neurriak sartuz, zeharkako ikuspegi bat hartuz, generoa beste faktore batzuekin nola gurutza daitekeen aztertzeko;
 - b.** irakaskuntzan eta ikaskuntzan genero-estereotipoak eta sexismoa onartzea eta zalantzan jartzea (mutilen itxaropen txikiak barne), eta haurrak motibatuzko eta inplikatzeko egokiagoak diren genero-ikuspegiko irakaskuntza-praktikak garatzea. Neurrien artean, ekintza zehatzak sartu behar dira, hezkuntza-sistemen barruan zein kanpoan, pentsamendu kritikoaren garapena sustatzeko eta sentsibilizatuzko, jostailuen, komikien, liburuen, telebista-programen, bideoen eta beste joko batzuen edukietan, hizkuntzetan eta ilustrazioetan sexismoa indargabetzeko, baita pornografian ere;
 - c.** hezkuntza-maila guztietako curriculum ofizialean hainbat gairi buruzko material didaktikoa sartzea: genero-berdintasunaren printzipioak, estereotiporik gabeko genero-rolak, elkarrekiko errespetua, pertsonen arteko harremanetan indarkeriarik gabeko gatazkak konpontzea, emakumeen eta nesken aurkako indarkeria eta osotasun pertsonalerako eskubidea;
 - d.** sexualitateari buruzko hezkuntza integrala derrigorrezkoa dela bermatzea, hezkuntza-sisteman behar adina baliabide eta izen dituen eskolako lehen urteetatik. Genero-arauak eta -estereotipoak, adostasunaren zentzua eta harreman intimoen jokabide arduratsua irakastea barne hartu behar luke;
 - e.** sexualiterako hezkuntza-arloak aldizka ebaluatu eta berrikustea, zehatzak izan daitezten, eta neskek eta mutilek dituzten premiak egiaztatu eta asetzea;
 - f.** gizarteko kide guztiek, batez ere gizonak eta mutilek, jokabide sexistak eta genero-estereotipoak alde batera utz ditzaten eta errespetuzko eta osasungarriak diren jokabideak har ditzaten bultzatzeko neurriak aplikatzea, batez ere eremu digitalean, eta, bereziki, gazteei, kazetariei, politikariei, figura publikoei eta giza eskubideen defendatzaileei dagokienez;
 - g.** politika eta neurriak hartzea, gazteei zuzendutako programak barne, bai hezkuntza formalean, bai hortik kanpo, genero-estereotipoak eta maskulinitatearen adierazpen kaltegarriak jorratzeko, gizonen eta mutilen aurkako indarkeria matxista eta horren ondorioak barne;

- h.** maskulinitate kaltegarriaren kostu sozial eta finantzarioak ikusaraztea, batez ere indarkeria gauzatzeari eta jasateari dagokienez, osasunerako arriskuak, osasun mentala eta ongizatea barne, arrisku handiko jokabideak, suizidioaren arriskua eta bizitzarekiko asegabetasuna;
- i.** indarkeria jasaten duten gizon eta mutilentzako laguntza-zerbitzuen eskuragarritasuna eta irisgarritasuna bermatzea, etxeko indarkeria barne, bai eta osasun- eta gizarte-zerbitzu egokiak eskuratzea ere, eta biktimei laguntzeko profesionalak prestatuta daudela bermatzea. Zerbitzu horiek hauek egin behar dituzte: baliabide nahikoak izan, emakumeen eta nesken eskubideak, ahalduntzea eta lidergoa sustatzera bideratutako zerbitzuetako baliabideak desbideratu gabe;
- j.** ebidentzian oinarritutako osasun publikoko politikak egitea eta osasuna sustatzeko programak garatzea, sentsibilizazio-kanpainak eta informazio-jarduerak barne, gizonen eta mutilen beharrei erantzuteko, azterketa interseksional batetik abiatuta. Horren barruan sartzen dira gizonen eta umeei zuzendutako kanpainak, osasun-zerbitzuen erabilera hobetzeko, osasun mentala, minbizien baheketa, txertaketa eta sexu- eta ugalketa-osasuneko zerbitzuak barne;
- k.** hasierako eta jarduneko prestakuntza-programetan genero-berdintasuna sar dadin sustatzea, hezkuntzaren, osasunaren, gizarte-ongizatearen eta zaintzaren sektoreetako profesional guztientzat, genero-arauak eraldatzeko eta portaera-aldaketa positiboak sustatzeko.

Zaintzan genero-berdintasuna sustatzeko gizonengan eta mutilengan arreta jartzen duten neurriak

- 26.** Ordaindutako eta ordaindu gabeko lanaren banaketa jendetsua, eta, bereziki, ordaindu gabeko zaintzaren eta etxeko lanen banaketa desorekatua, oztopo handia da genero-berdintasunerako. Esaterako, COVID-19aren agerraldiaren aurretik, Europar Batasuneko herrialdeetako emakumeek gizonak baino hamasei ordu gehiago ematen zituzten astero ordaindu gabeko zaintza-lanetan eta etxeko lanetan. Ordaindutako eta ordaindu gabeko zaintzan gizonak berdintasunez inplikatzeko alderdi garrantzitsua da genero-rolak eta -harremanak eraldatzeko. Estrategia, politika eta programa eraginkorrak eta proaktiboak behar dira, zaintzari dagokionez genero-berdintasuna bermatzeko; besteak beste, botere publikoen eta sektore pribatuko erakundeen eginkizuna indartzea, eta gizonak eta emakumeak berdin inplikatzeko zaintzan eta ordaindu gabeko beste lan batzuetan.
- 27.** Sexismoari eta errotutako genero-arau eta -estereotipoei ekitea funtsezkoa da gizonak ordaindutako eta ordaindu gabeko zaintza-jardueretan duten parte-hartze urriari aurre egiteko, baita hezkuntza- eta sentsibilizazio-jardueren eta gurasotasun parekidea sustatzeko neurrien bidez ere.
- 28.** Estatu kideetako gobernuek aztertu egin behar dute zer neurri hartu:
- a.** Europako Kontseiluko estatu kideetan zaintza-akordioa deritzona garatzen laguntzea, zaintza Estatuaren erantzukizun gisa eta gizonen eta emakumeen erantzukizun berdin gisa sustatuz. Horrelako arreta-akordio batek egiturazko neurri koordinatuak ezartzea ere eskatzen du, haurrei, adinekoei eta menpeko gainerako pertsoneri arreta irigarria, eskuragarria eta kalitatezkoa emateko zerbitzuak garatzeko, guraso bakarren beharrak kontuan hartuta, eta zaintza-sektoreko lan-baldintzak hobetzeko, ordainsari-mailak eta lan-segurtasuna barne;
 - b.** besteen zaintzan gizartearen erantzukizun partekatua sustatzea, eta emakumeen eta gizonen artean ordaindu gabeko zaintza-lanak berdintasunez banatzea. Besteak beste, neurri hauek har daitezke:
 - › ordaindutako aitatasun-baimena;
 - › guraso-baimen besterenezina eta inoren laguntza behar duten eta langile guztien eskura dauden beste pertsona batzuk zaintzeko baimena;
 - › lan-araubide malguak ezartzea, bai emakumeentzat, bai gizonentzat;
 - › langile guztiei lanetik deskonektatzeko eskubidea ematea;
 - › zerga-sistemak berrikustea, emakumeen eta gizonen artean ordaindu gabeko zaintza-erantzukizunak berdintasunez banatzen laguntzeko;

- c. sektore publiko eta pribatuko enpresaburuak eta gizarte-eragileak animatzea, borondatezko neurri zehatzak susta ditzaten, ordaindu gabeko zaintza eta etxeko lanak berdintasunez banatzeko, bai eta emakumeen eta gizonen lan-bizitza orekatzeko ere. Neurri hauek har daitezke:
 - › legeak langile guztiei, emakumeei zein gizonei, ezartzen dizkienak baino lan-baldintza malguagoak eta lan-utzialdi hobeak eskaintzea, lanpostua edozein dela ere;
 - › zaintzaile gisa diharduten senideen aurkako genero-estereotipoak eta sexismoa ezabatzea;
 - › kalitatezko haurtzaindegiak eskaintzea edo sostengatzea;
 - › enpresa-praktika arrakastatsuen trukea sustatzea;
- d. neurri legegileak eta beste batzuk hartzea, enpresaburu guztiek genero-berdintasunari buruzko informazioa eman dezaten, besteak beste, emakumeen eta gizonen lan-baldintzei buruzkoa, ordainsari-berdintasunari buruzkoa, lana eta bizitza pribatua uztartzeko politikari buruzkoa, eta emakumeek eta gizonek erabaki-postuetara iristeko duten aukera-berdintasunari buruzkoa. Kontuan hartu behar dira enpresa txiki eta ertainen berariazko ezaugarriak, genero-berdintasunari buruzko informazio-eskakizunak zehaztean; aitatasunaren irudi anitzak eta ez-estereotipatuak sustatzea eta hedatzea, baita hezkuntzaren, gizarte-ongizatearen eta osasunaren esparruetan ere. Hori, gainera, komunikazio-neurri publikoen eta familia-politikaren bidez ere lor daiteke, gurasoei estereotiporik gabe zuzentzen zaizkienak, zaintza emakumeen eta gizonen erantzukizun partekatua dela sustatzen duen mezu sendo bat bidaliz;
- e. sentsibilizazio- eta komunikabide-kanpainak egitea, hainbat biztanleria-talderi egokitutako mezuekin, ordaindu gabeko zaintza-lana eta haren balioa hobeto ulertzeko eta, oro har, herritarren artean dauden genero-estereotipoei aurre egiteko, zeinek oztopatu egiten baitute emakumeen eta gizonen arteko zaintza-lana berdintasunez banatzea;
- f. ordaindu gabeko zaintza-lanen, gizarte-arauen eta genero-estereotipoen arloetan gizonak eta mutilak inplikatzera bideratutako neurrien eraginari buruzko jarraipena, ebaluazioa eta txostena egiteko ikuspegi eta mekanismo sistematikoak ezartzea;
- g. lanbide-aukeretan genero-estereotipoak jorratzea, irakasle eta orientatzaileentzako tresna pedagogiko, material eta jarduera berritzaileak garatuz, neska-mutilen artean genero-igurikimen eta portaera estereotipatuak ezabatzeko; haurren hezkuntza- eta arretra-zerbitzuak sentsibilizatzea, zaintzaileei eta enplegatuei esleitzen zaizkien roletan genero-estereotipoak saihestearen garrantziaz;

- h.** zaintza-lana, ekonomiari eta barne-produktu gordinari (BPG) eta gizarte-ongizateari egiten dien ekarpena behar bezala neurtzeko eta balioesteko neurriak hartzea, zaintzaileen ikusgaitasuna eta betetzen duten eginkizuna handituz, zaintza-sektoreko lanpostuen kalitatea hobetuz eta ordainsari-maila egokia, gizarte-babesa eta lan-eskubideak nahiz garapenerako eta sustapenerako aukerak bermatuz. Neurri horiek, gainera, gizon gehiago bultzatu beharko lituzkete zaintza-karrerak hautatzera, eta, horretarako, gizonen rol-ereduak ikusarazi beharko lituzkete sektorean.

Gizonen eta mutilen papera indartzeko neurriak emakumeen aurkako indarkeria prebenitzeko eta borrokatzeko ekintzetan

- 29.** Gizon guztiak ez dira indarkeria-egileak, baina emakumeen aurkako indarkeria emakumeen eta gizonen arteko botere-harreman desorekatuen agerpena da, eta gizarte osoan du eragina. Gizonek eta mutilek funtsezko zeregina dute emakumeen eta nesken kontrako indarkeria-mota guztien aurka borrokatzeko, baita aliatu, lekuko edo ikusle gisa ere. Emakumeen eta nesken aurkako indarkeria-ekintzen egileen zigorgabetasuna da, oraindik ere, aurre egin beharreko erronka nagusietako bat. Indarrean dauden nazioarteko arauak, Istanbulgo Hitzarmenak barne, aurreikusten duten zigorrak eraginkortasunari buruzko arazoa gizonen eta genero-berdintasunari buruzko neurrietan aztertu behar da.
- 30.** Etxeko indarkeriaren kasuak funtsezko faktorea izan beharko luke haurren zaintza eta bisita-eskubideak zehazteko orduan, Istanbulgo Hitzarmenaren 31. artikulua eskatzen duen bezala, etxeko indarkeriak eragin zuzena baitu haurren segurtasunean, garapenean eta ongizatean. Emakumeen aurkako indarkeriaren eta etxeko indarkeriaren aurkako ekintzari buruzko adituen taldeak (GREVIO), Istanbulgo Hitzarmenaren betetze-mailaren jarraipena egiten duen aditu independenteen taldeak, oinarritzko ebaluazio-txosten batzuetan adierazi du alderdiek lehenetsia eman ohi diotela “adingabearen interes onena” ulertzeari, bi gurasoekin kosta ahala kosta harremanetan egoteko eskubide gisa, haurrek jasan duten indarkeria edozein dela ere. Gainera, “guraso-alienazioaren sindromea”, komunitate zientifikoak zalantzan jartzen duen kontzeptua, familia-auzitegiaren instrumentalizatu da etxeko indarkeriaren eta sexu-indarkeriaren salaketak ukatzeko eta gurasoek seme-alaben zaintzagarik egindako erreklamazioak ukatzeko, eta, horren ordez, zaintza etxeko indarkeriagarik akusatutako edo kondenatutako gurasoei emateko.

31. Estatu kideetako gobernuek aztertu egin behar dute zer neurri hartu:

- a. indarkeriaren prebentzio sistematiko eta jasangarrirako ekimenak eta esku-hartzeak garatzea eta gauzatzea, emakumeen eta nesken aurkako online eta offline indarkeria mota guztiei dagokienez, herrialde osoan, bereziki gizonen eta mutilen artean, bai hezkuntza formaleko eta informaleko programetan, bai herritarren artean, oro har;
- b. gizonak eta mutilak inplikatzea genero-indarkeriari aurrea hartzeko programa guztietan, aldaketarako eragile gisa, bai aliatu gisa, bai helburu gisa;
- c. berdinen arteko inguruneak sortzen lagunduko duten esku-hartzeak diseinatu eta abian jartzea, batez ere gazteen artean, indarkeriarik gabeko maskulinitatea sustatzen dutenak, eta emakumeen eta nesken aurkako gizonen indarkeriaren erantzukizuna ireki eta bere gain hartzeko seguru sentitzen direnak, baita egile, lekuko edo ikusle gisa ere;
- d. Indarkeria-ikusleen esku hartzeko programak aplikatzen laguntzea, batez ere bigarren eta hirugarren hezkuntzako esparruetan. Programa horiek genero-ikuspegi eraldatzailean oinarritzen dira, eta gizonen eta haurrei ezagutzak eta trebetasunak ematen dizkiete, parekoei modu seguru eta eraginkorrean aurre egiteko. Programa horiek sakon ebaluatu behar dira, denboran zehar izan diren jarrera-aldaketak neurtzeko;
- e. emakumeen eta nesken aurkako indarkeria-mota guztien zigorgabetasunari aurre egitea, eta, horretarako, Estatuak indarkeria horien egileei ematen dizkien erantzunetan indarguneak, ahuleziak eta hobetzeko eremuak identifikatzeko neurriak hartzea, estatu-agentzien erantzukizuna sustatzea, txostenak egin daitezkeen bultzatzea eta Istanbulgo Hitzarmenean jasotako delituengatikoko kondena-tasak areagotzea;
- f. etxeko indarkeria eragiten duten pertsonen arretarako programetan eta sexu-delitugileen tratamendurako programetan asistentzia-maila handitzeko neurriak hartzea. Hori lortzeko, delitugileen programak zigor-arloko justizian sartu behar dira, berrerortzeak murrizteko tresna gisa, eta, aldi berean, bermatu behar da bidalketa horiek ez dituztela ordeztzen auziperatzea edo kondenatzea;
- g. programa eragileen funtzionamendurako jarraibideak prestatzea, oinarritzko kalitate-estandarrak bermatzeko eta biktimengan oinarritutako ikuspegia bermatzeko, biktimen segurtasunari, laguntzari eta giza eskubideei dagokienez. Estatu kideek aztertu ahal izango dute egiaztapen-prozesu bat onartzea, arau horiek bermatzeko, Istanbulgo Hitzarmenean ezarritakoak barne;

- h.** hasierako eta jarduneko prestakuntza sistematikoa ematea edo indartzea dagokien profesionaleri, besteak beste, polizia, fiskalari, abokatuari eta epaileari, osasun-erloto profesionaleri eta gizarte-langileari, emakumeen eta nesken aurkako indarkeria-mota guztiei buruz, indarkeria horien prebentzioari eta detekzioari buruz, biktimen behar eta eskubidei buruz eta bigarren mailako biktimizazioei aurrea hartzeko moduari buruz. Prestakuntza horrek protokolo eta jarraibide eguneratuak eta argiak izan behar ditu oinarri, emakumeen eta nesken aurkako indarkeria, etxeko indarkeria barne, genero-ikuspegitik ulertzeko;
- i.** ofiziozko profesionalak hornitu eta bultzatzea, osasun-erloto profesionalak barne, emakumeen eta nesken aurkako indarkeria-mota guztiei buruzko hasierako eta etengabeko prestakuntza eman dezaten, indarkeria horrek biktimgan dituen ondorioei eta indarkeriak haurrengan duen eraginari buruzkoa barne, frogetan oinarritutako aholkularitza espezializatua eman ahal izan dezaten familia-zuzenbideko prozesuetan;
- j.** auzitegietan eta familia-zuzenbideko prozeduretan genero-alborapena prebenitzeko eta lantzeko neurriak hartzea, hala nola "gurasoen alienazio-sindromearen" erabilera haurren zaintza-kasuetan. Bereziki, prestakuntza- eta sentsibilizazio-jarduera espezializatuak zuzenbideko profesional guztiei zuzendu behar zaizkie, baita epailei ere, adingabearen interes onenaren printzipioa eta genero-berdintasunaren printzipioa zainduz, nazioan aplikatu beharreko nazioarteko eta Europako arauekin bat etorritik;
- k.** estrategia integratuak eta koordinatuak garatzea, emakumeen eta nesken salerosketa eta esplotazioa sustatzen duen eskaerari aurre egiteko; besteak beste, inkesta publikoak egitea, gizonen artean sexua ordaintzeari lotutako prebalentziari, motibazioari eta faktorei buruz, eta gizonari eta mutilari zuzendutako sentsibilizazio- eta informazio-kanpainen bidez;
- l.** alderdi interesdun ezberdinak bultzatzea, hala nola kirol- eta kultura-erakundeak, garraio-zerbitzu publikoak eta enpresa pribatuak, merkataritza-zentroak, jatetxeak eta tabernak barne, gizon eta mutilari zuzendutako komunikazio- eta informazio-kanpainak gara ditzaten, emakumeen eta nesken aurkako indarkeria-mota guztien prebentzioari buruz.

Genero-berdintasunari eta emakumeen eskubideei buruzko ikerketa zientifikoen eta datuen garapena eta zabalkundea sustatzeko neurriak

- 32.** Adinaren eta sexuaren arabera bereizitako datuak ez dira sistematikoki biltzen, eta ez dira eskuragarri egoten politika-sektoreetan. Datu fidagarriak eta konparagarriak funtsezkoak dira genero-berdintasunaren funtsezko adierazleetan egindako aurrerapenak zehatz ebaluatzeko, kaltetuenak identifikatzeko eta genero-desberdintasunak beste diskriminazio-modu batzuekin nola gurutzatzen diren ebaluatzeko. Datu sendoek aukera ematen diete gobernuei politikak hobeto diseinatu, egokitu, gainbegiratu eta ebaluatzeko, eta emakumeen zein gizonen behar espezifikoiei aurre egiteko.
- 33.** Gainera, ebidentziak daude iradokitzeo ikerketa-erakundeek eta hirugarren sektoreko hezkuntza-erakundeek genero-desberdintasunak eragiten dituzten gizarte-balioak erreproduzitzen dituztela, eta joera inkontziente edo inplizituak ikerketa objektiboaren diseinua eta analisia eragotz dezakeela. Ikerketan dauden genero-joeretatik ateratako datuak baliatu daitezke genero-berdintasunari eta emakumeen eskubideei buruzko aurrerapenak urratzeko.
- a.** Estatu kideetako gobernuek honako neurri hauek hartzea aztertu behar dute: ikerketa zientifikoa genero-berdintasuna sustatzea, sexuaren arabera bereizitako datuak erabiliz, bai eta genero-dimentsioa ikerketaren metodologian eta analisian txertatzea ere, analisi horiek behar bezala erabiltzen eta zabaltzen direla eta genero-berdintasuna sustatzeko politiketan eta neurrietan elikatzen direla bermatuz;
 - b.** ikerketa zientifikoa sustatzea eta indartzea, genero-desberdintasunen ikuspegi intersektionala barne hartzen duena, neurri politikoak hobeto informatzeko, ikerketa-metodologian beste aldagai demografiko batzuk sartuz;
 - c.** instituzio-gaitasuna sortzea adinaren eta sexuaren arabera bereizitako datu sendoak eta fidagarriak biltzeko, bai eta beste aldagai batzuk ere, beharrezkoak eta egokiak diren heinean, politika-sektoreetan zehar. Gobernuek aztertu egin behar dute datu horiek biltzen dituzten organismoek eta erakundeek finantzaketa esleitzea, besteak beste, estatistika-bulego nazionalak eta eskala handiko inkestak egiten dituzten ikerketa-institutuei, bai eta berdintasun-organismoek, erakunde publikoek eta gizarte zibileko erakundeek ere, emakumeen eta nesken, eta gizonen eta mutilen premiei eta esperientziei buruzko inkesta selektiboak egiten badituzte;
 - d.** emakumeek eta gizonen egiten dituzten ordaindu gabeko zaintza-lanen banaketari eta motari buruzko datuak sistematikoki biltzea eta aztertzea, bai eta denboraren erabilari buruzko aldezkatiko inkesten bidez ere, ordaindu gabeko zaintza-lanen banaketan gizonen eta emakumeen artean gertatzen diren aldaketak eta politika eta programekin dituzten loturak hobeto ulertu eta kontrolatzeko;

- e. generoko aurrekontuak egiteko tresnak erabiltzea, genero-berdintasunari laguntzen dioten zerga-politikak eta aurrekontu-politikak sustatzeko, ordaindu gabeko zaintzalanen balio ekonomikoaren aldirio aldiko ebaluazioak barne, BPGaren ehuneko gisa, eta ebaluazio horien emaitzen zabalkunde zabala egitea;
- f. genero-berdintasunari eta emakumeen eskubideei buruz gizonen eta mutilek duten pertzepzioari buruzko ikerketa sustatzea eta bultzatzea, berdintasun-politikako alderdi interesdunei informazioa emateko eta herritarrak sentsibilizatzeko, batez ere gizonen artean, bai aldatzeko erritmoari buruz, bai gizonen genero-berdintasunari eta emakumeen eskubideei buruz dituzten askotariko jarrerari buruz;
- g. genero-berdintasuneko sentikorrak diren hizkuntzaren eta komunikazioaren erabilera sustatzea eta indartzea, prestakuntza-materiala eta -tresnak sortuz, adibidez.

/ Txostenak eta ebaluazioa

34. Estatu kideei gonbita egiten zaie gidalerro hauen aplikazioari dagokionez egiten dituzten aurrerapenak ikuskatzeko eta zuzendaritza-batzordeei hartutako neurrien eta lortutako aurrerapenen berri emateko.

35. Txostenak aldizkakoak izan behar du, eta honako hauei buruzko informazioa izan behar du:

- › estrategia, neurri, programa eta agindutako jardunbideak, gizonak eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan eta emakumeen eta nesken aurkako indarkeriaren aurkako politiketan duten lekua jorrazten dutenak;
- › gizonak eta mutilek genero-berdintasunerako politiketan eta emakumeen eta nesken aurkako indarkeriaren aurkako politiketan duten lekuari buruzko datuak emateko egindako eta lagundutako ikerketa, bai eta ikerketa horien emaitzak ere;
- › nazio-mailako sentsibilizazio-neurriak eta maila guztietan abiarazitako kanpainak, baita horiek egiteko erabili ziren komunikabideei buruzkoak ere.

"Gizonen papera, esparru publikoan zein pribatuan, funtsezkoa da genero-berdintasun errealdaren bidean aurrera egiteko. Gizonen eta mutilen parte-hartzea eta erantzukizuna genero-berdintasunaren aldeko aldaketaren eragile gisa oso garrantzitsuak dira."

Europako Kontseiluaren Genero Berdintasunerako 2018-2023 aldirako Estrategia

www.coe.int/equality

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Europako Kontseilua giza eskubideen arloko kontinenteko erakunde nagusia da. 46 estatu kide ditu, Europar Batasuneko kide guztiak barne. Europako Kontseiluko estatu kide guztiak Giza Eskubideen Europako Hitzarmena sinatu dute, giza eskubideak, demokrazia eta zuzenbide-estatua babesteko. Giza Eskubideen Europako Auzitegiak Hitzarmenaren aplikazioa gainbegiratzen du estatu kideetan.

www.coe.int

